

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS
BELEID EN ONROEREND ERFGOED

en

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

BIS – CONCEPTNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid

1. SITUERING

Vrijwilligerswerk is een essentieel onderdeel van onze samenleving: in vele verschillende domeinen nemen vrijwilligers een cruciale rol op. Vrijwilligers zijn noodzakelijk en bepalen in grote mate het sociale weefsel en samenhang.

Uit een recent rapport van de Koning Boudewijnstichting over de omvang van vrijwilligerswerk en het profiel van de vrijwilliger (2015, Vrijwilligerswerk in België, Kerncijfers; te raadplegen via www.kbs-frb.be/nl/Activities/Publications/2015/20151019DS) blijken meer dan 20% van de Vlamingen zich vrijwillig in te zetten, al dan niet in georganiseerd verband. Gemiddeld besteedt deze vrijwilliger ongeveer vier uur per week aan die vrijwillige inzet. Het is niet eenvoudig om Vlaanderen hiermee internationaal te wegen, maar uit beschikbaar onderzoek blijkt Vlaanderen niet slecht te scoren, (zie VRIND 2015, www4.vlaanderen.be/sites/svr/publicaties/Publicaties/VRIND/2015-10-09-vrind2015-volledig.pdf, p. 33). Wanneer we kijken naar het profiel van vrijwilligers dan stellen we wel een ongelijke toegang tot vrijwilligerswerk vast. Geslacht lijkt geen bepalende factor, maar kenmerken zoals leeftijd, opleidingsniveau, sociaal-economische situatie en leef- en gezinssituatie zijn wel bepalend voor de mate waarin vrijwillig engagement wordt opgenomen. Een gecoördineerd vrijwilligersbeleid dient dan ook in te zetten op bescherming van en toegang tot vrijwilligerswerk in Vlaanderen.

Tussen het vrijwilligerswerk en de reguliere arbeid gaapt op dit ogenblik ook nog een kloof, waardoor vele functies binnen de non-profit zich ergens in een grijze zone bevinden. In opdracht van de Vlaamse overheid werd reeds een onderzoek gevoerd naar mogelijke oplossingen voor deze situatie. Dit werd toegepast op de case van semi-atorale arbeid in de sportsector. Deze studie is beschikbaar op http://www.bloso-kics.be/Tewerkstelling/Gedeelde%20documenten/Semi-atorale%20arbeid/130830_VUB_Eindrapport_semi-atorale_arbeid.pdf

Het beleid dat zorgt voor mogelijkheden, ondersteuning en bescherming van de vrijwilliger is echter versnipperd: er is de institutionele context van het federale België, het Vlaamse niveau, de

provinciale en lokale overheden én elke sector of domein waarbinnen een beroep wordt gedaan op vrijwilligers, is nagenoeg op zichzelf aangewezen.

Bovendien ageren vrijwilligers en hun organisaties in een context van wetgeving en regelgeving die het hen soms nodeloos complex maakt of verhindert optimaal in te zetten op de kerntaak van hun vrijwillig engagement.

Vanuit deze vaststellingen wil de Vlaamse Regering het vrijwilligersbeleid meer gecoördineerd aanpakken:

- Het **Vlaamse Regeerakkoord** ambieert een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid: Onder het hoofdstuk Cultuur staat het als volgt verwoord: *“De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentarisch geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucrativering zet een rem op het vrijwilligerswerk. We ontwikkelen daarom een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid.”* (Vlaams regeerakkoord, p. 134)
- De **beleidsnota Jeugd** concretiseert het als volgt: *“Een voorzichtige raming wijst op een totaal van meer dan 1.000.000 personen die gemiddeld meer dan 4 uur per week aan vrijwilligerswerk doen, niet alleen in cultuur, maar ook in jeugd, welzijn, sport, natuur en andere maatschappelijke domeinen.*

Vanuit mijn bezorgdheid voor het belang en welzijn van deze vrijwilligers zal ik het initiatief nemen om uit te zoeken hoe een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid eruit zou kunnen zien. De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentair geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucrativering zet een rem op het vrijwilligerswerk.

Dat alles noopt me ertoe de versnippering van expertise en informatiekkanalen aan te pakken. Ik zal met diverse stakeholders uit de verschillende betrokken domeinen een traject opzetten dat de contouren van een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid in kaart brengt.

We moeten vrijwilligers ondersteunen door de overregulering waarmee ze te kampen hebben, weg te werken.” (Beleidsnota Jeugd, p. 13)

- In de **beleidsnota Cultuur** nam de minister van Cultuur hierover het volgende op: *“De cultuursector zou niets zijn zonder de vrijwillige inzet van geëngageerde burgers. De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentair geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucrativering zet een rem op het vrijwilligerswerk. Vanuit mijn bezorgdheid voor het belang en welzijn van de vele vrijwilligers in de amateurkunstenverenigingen, de circusateliers, erfgoedverenigingen en de talloze cultuur-, kunst- en erfgoedinstellingen zal ik, conform het Vlaams Regeerakkoord (p. 134), het initiatief nemen om uit te zoeken hoe een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid eruit zou kunnen zien. Dat alles noopt me ertoe de versnippering van expertise en informatiekkanalen aan te pakken. Ik zal met diverse stakeholders uit de verschillende betrokken domeinen een traject opzetten dat de contouren van een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid in kaart brengt.”* (Beleidsnota Cultuur, p. 41)

Ook in de beleidsnota's de overige ministers wordt nadruk gelegd op vrijwilligerswerk. Zo lezen we

In de beleidsnota **Sport** (pagina 33)

"5.3. Inzetten op de rol van vrijwilligers

De vrijwilligers in de sport zijn een zeer diverse groep. (1) Die vrijwilligers spelen een bijzonder belangrijke rol in de leefbaarheid en dynamiek van de sportsector. Daarenboven draagt vrijwilligerswerk intrinsiek bij tot burgerparticipatie en sociale samenhang en bevordert het vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling van mensen. In de komende beleidsperiode zullen we dan ook de noden en verwachtingen van de vrijwilligers centraal stellen bij de verschillende beleidsinitiatieven die de kwaliteit en de professionalisering van de sportsector tot doel hebben.

5.4. Statuut van de sportbegeleider

De sportsector is een groeiende sector met een toenemende tewerkstellingsbehoefte. Hier zijn echter niet steeds oplossingen op maat beschikbaar. Hoewel het vrijwillig engagement een gedeeltelijke oplossing biedt, is de stap naar een effectieve aanwerving van bijvoorbeeld sportbegeleiders als effectieve werknemers meestal een moeilijk gegeven. Reguliere arbeid biedt vaak onvoldoende flexibiliteit, is vaak financieel onhaalbaar voor clubs en zorgt voor een zware administratieve belasting voor het vaak vrijwillige bestuurskader. Bovendien blijkt uit de praktijk veelal dat in het bijzonder sportbegeleiders noch vrijwilliger, noch werknemer zijn. Hoewel zij kenmerken vertonen van beide groepen, is hun statuut specifiek, maar helaas nog niet gerealiseerd. Een dergelijk specifiek statuut voor semi-agorale arbeid kan nochtans de grijze zone tussen het vrijwilligerswerk en de reguliere arbeid wegwerken en op die manier rechtszekerheid creëren voor zowel sportbegeleiders als voor hun opdrachtgevers."

In de beleidsnota **Welzijn** (pagina 17)

"(1) Vrijwilligers spelen een sleutelrol in de vermaatschappelijking van de zorg. De meerwaarde van hun inzet ligt in hun complementariteit t.o.v. de professionele hulp- en zorgverlening. We willen het vrijwilligerswerk dan ook nog meer ingang doen vinden."

In de beleidsnota **Onderwijs** (pagina 32)

"1.9.4. Competenties verworven in niet-formele en informele contexten erkennen

Mensen leren niet alleen op de schoolbanken, maar ook bij het uitoefenen van hun job of vrijwilligerswerk, hun hobby's of door zelfstudie. Momenteel worden deze competenties nog onvoldoende gevalideerd, bijvoorbeeld in het kader van opleidingen of op de arbeidsmarkt. Ik wil samen met mijn collega's bevoegd voor Werk, Cultuur, Jeugd, Sport en Welzijn verder inzetten op het erkennen van deze competenties verworven in niet-formele en informele contexten en werk maken van een geïntegreerd EVC-beleid."

In de beleidsnota **Armoedebestrijding** (pagina 27)

"Naast professionele organisaties en sectoren, kunnen ook individuele actoren een

rol opnemen in het kader van armoedebestrijding. Ik denk daarbij aan burens, postbodes, cafébazen, poetsvrouwen, vrijwilligers, ... De rol van dergelijke personen uit het informele netwerk van mensen wordt nog te veel onderschat als brugfiguur. Deze krachten worden momenteel dus onderbenut. () Ik zal dan ook laten onderzoeken hoe we vrijwilligersorganisaties en andere actoren uit het informele netwerk een aanvullende rol kunnen laten opnemen, zonder de verantwoordelijkheid op hen af te schuiven."

- Naar aanleiding van de bespreking van de **beleidsnota Cultuur** werd er **in het Vlaams Parlement een motie** goedgekeurd (stuk 126 (2014-2015) – nr. 6) waarin het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid als prioriteit naar voor wordt geschoven: *"Het Vlaams Parlement, (...) vraagt de Vlaamse Regering, bij de uitvoering van het cultuurbeleid prioriteit te geven aan: 13° (...) en een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid te initiëren, met het oog op minder planlast en minder bureaucratisering;"*

Ook in de goedgekeurde **motie** naar aanleiding van de bespreking van de **beleidsnota Jeugd** (stuk 127 (2014-2015 – Nr 5) wordt hier allusie op gemaakt. *"Het Vlaams Parlement, (...) vraagt de Vlaamse Regering, bij de uitvoering van het jeugdbeleid prioriteit te geven aan: 8° vrijwilligers in het jeugdwerk maximaal te ondersteunen door samen met de collega-ministers de overregulering in de sector weg te werken (...)"*

De motie naar aanleiding van de **beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin** (stuk 125 (2014-2015) – Nr. 3) stelt in aanbeveling 3° *"in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers verder uit te bouwen en hiermee een beter bereik te realiseren"*

- Daarnaast neemt ook het **charter tussen de Verenigde Verenigingen en de Vlaamse Regering** (zoals goedgekeurd op de Vlaamse Regering d.d. 19 december 2014) engagementen over het vrijwilligerwerk op: *"De Vlaamse Regering heeft in haar regelgevend werk, waar relevant in een bepaald dossier, specifieke aandacht voor de impact ervan op vrijwilligers en hun organisaties. In beleidsdiscussies waar motivaties, maatschappelijke meerwaarde of het statuut van de vrijwilliger centraal staan, is 'de Verenigde Verenigingen' een prioritaire gesprekspartner van de Vlaamse Regering."*

Dit charter wordt verder geconcretiseerd in een actieplan. Het gezamenlijk Actieplan 2016-2017 Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen' werd besproken en gefinaliseerd tijdens het Overlegforum van 9 december 2015 en bekrachtigd op de Vlaamse Regering van 19 februari 2016.

In deze conceptnota schetsen we de doelstellingen voor een gecoördineerd vrijwilligersbeleid, een aanzet voor de te behandelen thema's en uitdagingen en een voorstel voor de aanpak van een dergelijk gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid.

2. DOELSTELLINGEN

De overkoepelende doelstelling van een gecoördineerd vrijwilligersbeleid is om tot een verbeterde omgeving en ondersteuning van het vrijwilligerswerk te komen, waardoor vrijwilligerswerk beter gedijt en vrijwilligers zich meer gewaardeerd en ondersteund weten.

Met het oog op deze overkoepelende doelstelling wordt via een gecoördineerde aanpak gewerkt aan volgende concrete doelstellingen:

- (1) Visieontwikkeling; met het oog op een gecoördineerd vrijwilligersbeleid is het noodzakelijk dat de Vlaamse overheid zich uitspreekt over haar visie op vrijwilligerswerk. Het vrijwilligerswerk staat immers voor uitdagingen: met name inzake 'instrumentalisering', druk op het vrijwillige karakter van vrijwilligerswerk, de relatie tussen vrijwilligerswerk en vermaatschappelijking van zorg en andere domeinen, de positie van het vrijwilligerswerk als meerwaarde voor de samenleving,...

Een Vlaams gecoördineerd vrijwilligersbeleid moet de basisprincipes van het vrijwilligerswerk duidelijk omschrijven. Binnen deze uit te schrijven visie is het essentieel dat de doelstellingen van het vrijwilligersbeleid duidelijk worden uitgetekend. Daarin worden ook de engagementen uitgeschreven t.a.v. vrijwilligerswerk, waarbij in de definiëring rekening wordt gehouden met de huidige linken in de vrijwilligerswet (cf. vrije wilsautonomie, onderscheid tussen vrijwilligerswerk en – al dan niet vergoede – vrijwillige inzet, activeringstrajecten,...).

- (2) Betere ondersteuning en vorming van vrijwilliger, maar ook van de verenigingen, door meer afstemming en samenwerking; de aanpak van versnippering in de ondersteuning en vorming van vrijwilligers in de verschillende beleidsdomeinen, met respect voor de eigenheid van vrijwilligerswerk én het verenigingsleven in die respectieve domeinen en sectoren.
- (3) Een plan van aanpak voor regulitis: Veel organisaties uit het werkveld klagen over de 'regelneverij' die het vrijwilligerswerk vooral voor bestuursvrijwilligers, maar ook leidinggevende vrijwilligers danig kan bemoeilijken. Het onderzoeksrapport 'Vertrouwen boven verantwoording' van de Verenigde Verenigingen over subsidiëring en verantwoording op maat van verenigingen geeft een mooie aanzet voor een plan van aanpak voor regulitis. Ook De Ambrassade heeft met de 'Regulitis'-brochure reeds een werkcoëfening gemaakt waarin in kaart wordt gebracht hoe vrijwilligers vaak geconfronteerd worden met een complex kluwen aan regels en formaliteiten. Deze kunnen een rem zetten op het vrijwillig engagement. Deze moeilijkheden schuilen per definitie niet in de vrijwilligerswet, maar zijn vooral te situeren in andere (al dan niet lokale) reglementen of sectorale wetgeving. Deze overregulering op verschillende niveaus vereist een gelaagd en gefaseerd plan van aanpak.

3. THEMA'S en UITDAGINGEN

Vele verschillende domeinen op Vlaams niveau kennen vrijwilligerswerk in hun sectoren. Dat is zichtbaar in de beleidsnota's van de Vlaamse ministers: zowel bij cultuur, jeugd, sport, welzijn, de Rand, mobiliteit, armoede, integratie, onderwijs, onroerend erfgoed als bij dierenwelzijn komt het thema aan bod. Maar ook in andere domeinen spelen vrijwilligers een belangrijke rol, bv. Natuur, Leefmilieu, Ontwikkelingssamenwerking,...

Wetgeving en statuut; ondersteuning en informatie; en de aanpak van overregulering zijn drie overkoepelende thema's die alle sectoren aanbelangen. Bovendien heeft de institutionele context van het federale België, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest en de lokale en provinciale overheden, een impact op vrijwilligerswerk en -beleid.

Bovenlokaal vervullen de provincies vandaag nog ondersteuningstaken voor vrijwilligers en organisaties. Bij provinciale steunpunten kan men o.m. terecht voor opleidingen en studiedagen rond vrijwilligerswerk, ondersteuning van lokale initiatieven (info over statuten, vrijwilligersverzekering en kostenvergoeding),... Deze opdrachten zullen na de afslanking van de provincies vermoedelijk door Vlaanderen worden opgenomen.

We zien drie assen waarrond een gecoördineerd vrijwilligersbeleid moet worden uitgewerkt:

- het vrijwilligersstatuut en de vrijwilligerswetgeving
- de versnippering van informatie voor en over vrijwilligers
- de overregulering

Naast deze 3 horizontale assen zien we ook 3 verticale lijnen:

- Welke actiepunten kan Vlaanderen zelf uitwerken
- Waarvoor dienen we beroep te doen op de federale overheid
- Welke werkpunten vallen binnen lokale autonomie

De institutionele context, gecombineerd met de drie assen, resulteert dus in onderstaande matrix van domeinen:

Wetgeving en statuut (voornamelijk federale materie)		
Ondersteuning en informatie (Vlaams niveau)	Ondersteuning en informatie (lokaal niveau)	Ondersteuning en informatie (federaal niveau)
Deregulering (Vlaams niveau)	Deregulering (lokaal niveau)	Deregulering (federaal niveau)

In wat volgt geven we, indicatief niet exhaustief, voor elk van deze domeinen een aantal uitdagingen en onderwerpen die in het kader van het gecoördineerde vrijwilligerswerk moeten aangepakt worden. De matrix is richtinggevend, bepaalde onderdelen of uitdagingen in de opsomming hieronder spelen op meerdere niveaus tegelijk.

1. Wetgeving en statuut (federaal)

Vrijwilligerswet: de Vrijwilligerswet is federale materie, en bepaalt de omstandigheden en modaliteiten voor vrijwilligerswerk. Met betrekking tot deze wetgeving zijn er een aantal uitdagingen waar organisaties heel concreet geconfronteerd worden:

- De meldingsplicht bij de RVA voor wie een uitkering ontvangt en aan vrijwilligerswerk wil doen.
- De behandeling van bestuursvrijwilligers door de fiscus is niet eenvormig en botst soms met de Vrijwilligerswet. De wet zou op dit punt duidelijker kunnen.
- De vergoeding in het kader van de Vrijwilligerswet: in bepaalde sectoren en voor bepaalde organisaties is er een toenemende druk om hogere vergoedingen te kunnen uitkeren aan vrijwilligers dan wat de wet toestaat. Het is niet evident om deze druk binnen de Vrijwilligerswet op te vangen. 'Verloning' is immers iets anders dan 'vergoeding' en oplossingen liggen eerder buiten de Vrijwilligerswet of nemen een tussenpositie in (cf. semi-atorale arbeid). Het Vlaams Regeerakkoord bevestigt dit specifiek voor sport: "*Verder zal de Vlaamse Regering ook in overleg gaan met het federale niveau over het uitwerken van een nieuw statuut voor de sportbegeleider. Dit moet clubs nieuwe kansen bieden om voluit te investeren in kwaliteitsvolle sportbegeleiders.*" Dit is bij uitbreiding natuurlijk ook toepasbaar op andere domeinen binnen de non-profit sector. Een gecoördineerde aanpak zorgt ervoor dat het effect van deze statuten op andere sectoren en de mogelijke uitbreiding van de toepassing naar andere domeinen binnen de non-profit sector mee bekeken wordt.
- De werkgroep Evaluatie Vrijwilligerswet, in de schoot van de Hoge Raad voor de Vrijwilligers, rondt momenteel een nota af over bijkomende knelpunten. We volgen dit op en zullen de knelpunten aftoetsen.
- ...

2. Ondersteuning en informatie

a. Vlaams niveau

In het verenigingsleven, in de vrijetijdsectoren, maar ook in (openbare) instellingen die met vrijwilligers werken is heel wat informatie over vrijwilligers en vrijwilligersbeleid en –management. Vrijwilligers waarderen, erkennen, honoreren, managen, etc. zijn thema's en uitdagingen die veelal door individuele organisaties worden opgenomen, al dan niet ook via ondersteunende structuren als steunpunten, koepels en belangenbehartigers. Kennisdeling moet op dit vlak leiden tot meer synergiën en efficiëntiewinsten, weliswaar vanuit de erkenning van de eigenheid van vrijwilligerswerk in verschillende sectoren en de verschillende noden en behoeften die daaruit voortvloeien. Onderwerpen en thema's voor dergelijke kennisdeling en afstemming voor ondersteunende maatregelen zijn:

- Vrijwilligersbeleid voor organisaties (vrijwilligersmanagement, rekruteren, waarderen, ...).
- Wetgeving: informatie over Vrijwilligerswet, over fiscaliteit, over vzw wetgeving (cf. het Dynamoproject in de sportsector), wetgeving overheidsopdrachten, ...
- Vorming en competentie management: stimuleren en promoten van vormingsaanbod; ondersteunen van competentie management door middel van instrumenten zoals OSCAR.
- ...

Om dit domein in de matrix aan te pakken lijkt het aangewezen een inventarisatieoefening te maken (waar is er vrijwilligerswerk; welke informatie is er (en kan gedeeld worden); waar zijn er noden, behoeften, knelpunten; welke sectorale regelgeving is er; ...) waarop een SWOT-analyse gedaan kan worden met het oog op mogelijkheden voor een toekomstige aanpak.

b. Lokaal niveau

Lokale besturen hebben steeds meer vraag naar ondersteuning of begeleiding bij het realiseren van zowel een intern als extern vrijwilligersbeleid. Deze vragen hebben vaak betrekking op dezelfde thema's als hierboven beschreven (informatiedeling, vrijwilligersmanagement, goede praktijken delen, ...). De oplossingen die op Vlaams niveau gezocht worden op vlak van deze thema's moeten beschikbaar en bruikbaar zijn voor het lokale niveau. De vraag is op welke manier die aansluiting kan worden georganiseerd.

Onderwerpen en thema's voor dergelijke kennisdeling en afstemming voor ondersteunende maatregelen zijn:

- Intern vrijwilligerswerkbeleid: hoe kan versnipperde informatie en vrijwilligersmanagement binnen verschillende gemeentelijke diensten (vb. cultuur, sport, jeugd, welzijn,...) beter op elkaar worden afgestemd?
- Extern vrijwilligerswerkbeleid: hoe kan de ondersteuning van het lokale middenveld beter worden gestructureerd? (vb. inzake ter beschikking stellen van accommodatie, lokale databank met vrijwilligersopportunities,...)

c. Federaal niveau

Op vlak van informatie is er heel wat vraag naar verduidelijking over federale wetgeving:

- Informatie van de federale wetgever over aansprakelijkheid en verzekering zou correct, eenduidig en gemakkelijk toegankelijk moeten zijn.
- Eenduidige en vrijwilligersvriendelijke informatie over fiscaliteit (en gelijke behandeling, zie daarvoor punt 3, c) is noodzakelijk.
- ...

Vlaanderen bespreekt in de VRIND-indicatoren het Vlaams vrijwilligerswerk. Maar monitoring en onderzoek van vrijwilligerswerk is tot nog toe een belangrijk thema op federaal niveau. Het door de Koning Boudewijn Stichting ondersteunde onderzoek is van cruciaal belang voor onze kennis over vrijwilligerswerk in België en Vlaanderen. Ook op vlak van informatie en ondersteuning is het belangrijk om garanties te blijven hebben op goede bronnen en degelijk onderzoek.

3. Een plan van aanpak voor regulitis

Deregulering is belangrijk voor alles wat de vrijwilliger en het vrijwilligerswerk an sich betreft. Maar ook de sectorale regelgeving zelf kan het werk van de vrijwilligers bezwaren. Bestaande regelgeving zou daarop moeten worden gescreend en bij nieuwe regelgeving moet hierbij rekening worden gehouden.

a. Vlaams niveau

- Vereenvoudiging vrijstelling onroerende voorheffing voor jeugdlokalen en jeugthuizen: het bekomen van vrijstelling voor onroerende voorheffing is voor sommige vormen van jeugdwerk een zware administratieve procedure: de vrijstelling is mogelijk, maar de procedure kan eenvoudiger.
- Jeugdorganisaties ondervinden problemen bij de organisatie van kampen door Vlaamse regelgeving over kampvuren. De beschikbaarheid van speelbossen en andere speelzones in de natuur is beperkt en de procedures om toestemmingen te vragen zijn zwaar. Er is nood aan een uitgewerkte visie over spelen in bossen en natuurgebieden. In dit verband komt er een gezamenlijk plan van aanpak samen met mijn collega's bevoegd voor natuur

en toerisme.

- Aanpak van bestaande overregulering is nodig, maar ook preventie is nuttig. Bij wet- en regelgevende initiatieven met impact op vrijwilligerswerk moet worden bekeken hoe de Vlaamse overheid ervoor kan zorgen dat die initiatieven zo vrijwilligersvriendelijk mogelijk zijn.

b. Lokaal niveau

- De regelgeving in verband met brandveiligheid van gebouwen is complex en niet op maat van verenigingslokalen. Vereenvoudiging hiervan kan, maar ligt in handen van lokale en provinciale overheden.
- Jeugdorganisaties kampen met een wildgroei aan gemeentelijke reglementen die vaak veeleisend en beperkend zijn voor de organisatie en werking van een kamp. Hetzelfde geldt voor reglementering voor het organiseren van fuiven.

c. Federaal niveau

- Vzw-wetgeving: de vzw-wetgeving is complex en bevat zware procedures voor het opstellen en vooral wijzigen van statuten, neerlegging van statuten en boekhoudkundige stukken, ... Er kan bekeken worden of de huidige vzw wetgeving kan verbeterd en vereenvoudigd dient te worden.
- Fiscaliteit: regels in verband met fiscale behandeling van vergoedingen die door verenigingen worden betaald aan opdrachtnemers, freelancers, kunstenaars, vrijwilligers etc. zijn complex en kunnen eenvoudiger. De complexiteit neemt nog toe door de verschillende interpretatie en behandeling in verschillende belastingregio's. Dit zorgt voor bijzondere administratieve lasten en rechtsonzekerheid bij vrijwilligers. Oplossingen hiervoor zijn eenvoudiger regelgeving en eenduidiger interpretatie en toepassing.

4. AANPAK

De afdeling Sociaal-cultureel Werk van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media zal samen met het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk de coördinatie van het project opnemen.

Om te komen tot een gecoördineerd vrijwilligersbeleid en voor de uitwerking van de voorgestelde doelstellingen en mogelijke acties en uitdagingen, stellen we voor om een **Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV)** op te starten.

In dit horizontaal overleg komen ambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie samen met het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, de Verenigde Verenigingen en eventueel enkele bijkomende experts. Zij vertegenwoordigen de verschillende beleidsdomeinen waarin vrijwilligerswerk belangrijk is.

De opdrachten van het horizontale overleg zijn:

1. Meewerken aan de visieontwikkeling op een gecoördineerd vrijwilligersbeleid;
2. Informatie- en kennisdeling over vrijwilligersbeleid in de verschillende beleidsdomeinen;
3. Meewerken aan een gezamenlijk plan van aanpak voor regulitis;
4. Acties voorbereiden in de verschillende beleidsdomeinen;
5. De impact en de effecten van die acties analyseren;
6. Acties coördineren en de acties van de verschillende beleidsdomeinen op elkaar afstemmen;
7. ...

Per betrokken beleidsdomein wordt een **Verticaal Overleg Vrijwilligersbeleid (VOV)** georganiseerd met als taak de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de visie en aan het plan regulitis en voorstellen tot bijsturing te formuleren. Iedere Vlaamse minister bepaalt hoe hij of zij dit overleg organiseert. Het is wenselijk bij het verticaal overleg een sterke betrokkenheid te hebben van zowel kabinet als administratie. Het lijkt evident dat de vertegenwoordiger in het HOV hierin een centrale rol krijgt.

Naargelang de thema's of acties kunnen gemengde projectgroepen (verschillende betrokken beleidsdomeinen en stakeholders) worden opgericht. In deze projectgroepen kunnen ook de VVSG, VVP, kabinetsmedewerkers van de federale kabinetten en personeelsleden van de Federale Overheidsdiensten zetelen. Dit moet er mee voor zorgen om aan de hand van de drie assen de problematiek te coördineren op drie beleidsniveaus nl federaal, Vlaams en gemeentelijk

Het werk van het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV), elk Verticaal Overleg Vrijwilligersbeleid (VOV) en van alle eventuele projectgroepen resulteert in een actieplan. (*zie ook 5. Timing*)

5. TIMING

Het Horizontaal Overleg Vrijwilligers werkt een actieplan uit dat tegen het zomerreces 2016 aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

De leiding van het project ligt in handen van de administratie van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist in te stemmen met de conceptnota en de erin opgenomen krijtlijnen voor de ontwikkeling van een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid;

Deze conceptnota houdt geen financieel of budgettair engagement in vanwege de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest.

De Minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ